

Met de ogen wijd dicht

Column economie

Columns - 9 augustus 2019 - Auteur: Carsten Brzeski

Het Duitse voetbalseizoen trapt dit weekend af. De gangmakers van de Bundesliga laten zich dan zien, voordat volgende week de eerste kwalificatiewedstrijd begint. Dit jaar lijkt het spannender te worden dan de afgelopen zeven jaar, waarin Bayern München telkens weinig verrassend won. Elk jaar is er minstens een team dat begint als de grote belofte, om uiteindelijk na veel teleurstellend spel op de laatste plaats te eindigen. En daarmee afglijdt naar de tweede divisie.

Onveranderlijk worden de teleurstellende prestaties eerst ontkend, dan goed gepraat, vervolgens uitgeweken naar uitvluchten, tot het te laat is. De lijst met onverwachte degradaties aan het einde van het Bundesliga-seizoen is lang. Eyes wide shut eindigt nooit goed, niet in de film, niet op het veld en niet in het dagelijks leven.

De Duitse economie dreigt het slachtoffer te worden van dit fenomeen. Dat dezelfde cijfers tot volstrekt tegenovergestelde interpretaties kunnen leiden, werd gedemonstreerd na de laatste ECB-vergadering in juli. Terwijl Mario Draghi de financiële markten voorbereidde op noodzakelijk nieuw monetair vuurwerk in september, gaf de Duitse minister van Financiën, Olaf Scholz, tegelijkertijd een interview aan de nieuwszender Bloomberg TV met een compleet ander verhaal. Scholz meende dat er geen sprake was van een economische crisis noch van een noodzaak voor stimuleringspakketten.

Sindsdien is de economische situatie alleen maar slechter geworden. Lange tijd leek het erop dat de binnenlandse economie sterk genoeg was om de problemen in de industrie en de exportsector op te vangen. Inmiddels is duidelijk, dat ook de binnenlandse economie niet meer immuun is. De arbeidsmarkt koelt af, consumenten houden toenemend de hand op de knip. Bedrijven komen met winstwaarschuwingen en vragen werktijdverkorting aan voor hun arbeiders.

De economie bungelt ergens tussen de piepkleine recessie van eind 2012 en de grote en wel gevoelde recessie van 2008/9. Natuurlijk is een happy end nog steeds mogelijk, als de handelsconflicten worden opgelost en Duitse bedrijven, ondanks wereldwijde onzekerheid, de gunstige financieringsvoorwaarden

gebruiken om te investeren. Maar daar lijkt het voorlopig niet op.

En zo komen we toch weer uit bij vice-kanselier Scholz. Met de huidige rentetarieven zou de Duitse overheid de komende jaren begrotingstekorten, niet overschotten, van ongeveer 1,5 procent bbp kunnen realiseren. Gebruik deze ruimte. In tegenstelling tot de grote recessie van 2008/2009, helpt momenteel geen typisch Keynesiaans stimuleringspakket. Anders dan tien jaar geleden heeft de Duitse economie nu namelijk wel structurele problemen en is er meer nodig dan starthulp. Daarom, en nu komt het weer, is het nu of nooit voor een lange-termijn investeringsprogramma.

Ik vrees dat Scholz nog verblind is door de zon. Maar met de ogen dicht zie je het doel niet en dreigt de degradatie. Scholz zou het kunnen vragen aan de supporters van de traditieclubs uit Hamburg en Stuttgart. Die spelen dit jaar namelijk in de tweede divisie.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/32782/met-de-ogen-wijd-dicht>